

**A BAKONY TERMÉSZETI KÉPE VI.
BESZÁMOLÓ A BAKONY TERMÉSZETTUDOMÁNYI KUTATÁSÁRÓL
1978—1980**

DR. TÓTH SÁNDOR
Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc

Abstract: The scientific project „Natural features of the Bakony mountains” first organized by the Bakony Museum in Veszprém was begun in 1962. The scientific work performed in the first period was reported by the organizer of this project, Jenő Papp (1964, 1965). The main results of the period lasted from 1969 till 1977 have been reviewed by Sándor Tóth (1972, 1979, 1980). Since 1971 the project has been organized by the Bakony Natural History Museum in Zirc. In the period from January 1st, 1978 till December 31st, 1980 the program had been continued within the formerly elaborated framework. The number of participants of the project was slightly elevated. Important events were in this period the 7th and 8th conferences about the Bakony project. Considerable progress was made in the publishing of the results of the Bakony project. Thus far 3 bands of Museum Annuals about natural history have been issued, whereas from the series „Results of the research work on the natural history of the Bakony Museum” 4 numbers.

Bevezetés

„A Bakony természeti képe” c. tudományos kutatóprogram 1962-ben kezdődött meg a veszprémi Bakonyi Múzeum szervezésében. A röviden Bakony-kutatás néven közismert vállalkozás keretében az első időszakban végzett munkáról a program szervezője, PAPP JENŐ számolt be (1964—1968). Az 1969-től 1977-ig terjedő időszak főbb eredményeit TÓTH SÁNDOR ismertette (1972, 1979, 1980). A jövőben — igazodva a múzeumokban meghonosodott középtávú tervekhez — 5 évenként fogunk készíteni és megjelentetni beszámolót a programról.

Az 1978. január 1. és 1980. december 31. között eltelt időszak több szempontból is jelentős volt mind a Bakonyi Természettudományi Múzeum, mind „A Bakony természeti képe” program szempontjából. A községi óvoda kiköltözése után 1978-ban birtokba vehette a múzeum a volt apáti lakosztály helyiségeit, ahol a felújítás megtörténtét követően a korábbinál nagyobb alapterületen rendeztük meg „A Bakony természeti képe” című állandó jellegű kiállításunkat. Ugyanitt kialakítottunk három munkahelyet is, ahol a botanikai és gerinctelen állatok gyűjteménye, valamint a velük foglalkozó három dolgozónk nyert megfelelő elhelyezést. Szükséges itt megjegyezni, hogy az addig kiállítási célra szolgáló második emeleti helyiségeinket 1978-ban egy korábbi megállapodás alapján átadtuk a Reguly Antal Könyvtárnak.

Tovább folytatódott a múzeum által szervezett madárvédelmi program. Évente juttatunk el pályázati felhívást Veszprém megye általános iskoláihoz, illetőleg évente értékeltük és jutalmaztuk a madárvédelmi munkát egy madárvédelmi ankét keretében.

A Bakony-kutatásban részt vevők száma a három év alatt folyamatosan növekedett — elsősorban entomológusok bekapcsolódásával. A kutatások egyre több témában érleltek be eredményeket, aminek következtében folyamatosan készültek el a vizsgálatok eredményeit tartalmazó dolgozatok.

Két Bakony-kutató ankétot szerveztünk 1978—1980 között. Mindkettő szakmai jellegű volt, ahol „A Bakony természeti képe” programban részt vevők számoltak be kutatási eredményeikről. Az ankétok anyagát sokszorosított formában megjelentettük, itt csupán az ott megtartott előadások címeit soroljuk fel:

HETEDIK BAKONY-KUTATÓ ANKÉT (1978. október 9.)

Eszterhás István: A Keleti-Bakony karszt- és barlangkutatásának eredményei
Dr. Veress Márton: Jelentés az Északi-Bakony karsztján végzett kutatási eredményekről (1977—1980)

Dr. Uherkovich Gábor: Néhány dunántúli természetvédelmi terület hidrobiológiai kutatásáról

Dr. Szabó István: Természetvédelmi szempontból fontos növényfajok és növény-társulások a Keszthelyi-hegységben

Ilosvay György: A Bakonyi Természettudományi Múzeum Isopoda, Diplopoda, Chilopoda gyűjteményéről, illetve a Bakony hegység Isopoda, Diplopoda, Chilopoda faunájának kutatottságáról

Dr. Pintér István: A Bakony csigászati (malakológiai) kutatásának állása 1978 őszén

Rozner István: A ganéjtűrő bogarak (Fam: Scarabaeidae) kutatása a Bakonyban

Podlussány Attila: Apion-kutatás Magyarországon

Szabóky Csaba: A Bakony molylepkekutatásában eddig elért eredmények

Peregovits László—Ronkay László—Szabóky Csaba: A Bakony-kutatás keretében végzett munka érdekesebb faunisztikai eredményei (Nagylepkek — Macrolepidoptera)

Tapfer Dezső: A berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*) és a réti tücsökmadár (*Locustella naevia*) rendszeres fészkelése a Bakony keleti és déli szegélyén

NYOLCADIK BAKONY-KUTATÓ ANKÉT (1980. október 25.)

Rozner István: A Bakony hegység levelbogár-faunájának kutatása (Coleoptera: Chrysomelidae)

Kálló Imre—Simonyi Sándor—Szécsényi Lajos—Tóth József: Adatok a Balaton-felvidék nagylepkefaunájához

Szabóky Csaba: Helyzettjelentés a Bakony-kutató munkáról

Dietzel Gyula: Újabb adatok és megfigyelések a Bakony Rhopalocera faunáját illetően 1975—1980 között

Ilosvay György: Néhány Anura faj ökológiai vizsgálata a Bakonyban

Dr. Tapfer Dezső: A Kab-hegy (Déli-Bakony) madártani kutatása (1979, 1980)

Dr. Facsar Géza: A Bakony és Balaton-felvidék rózsafalórájának fontosabb jellemzői

Galambos István: Adatok a zirci arborétum történetéhez

Eszterhás István: A Keleti-Bakony karszt- és barlangkutatásának 1979—1980. évi eredményei

Dr. Veress Márton: A Hárskúti-fennsík víznyelőinek anyagforgalmával kapcsolatos tapasztalatok

A három év alatt a múzeum személyi állománya 1 állandó főfoglalkozású dolgozóval nőtt, ugyanakkor több személyi változásról számolhatunk be. RADICSNÉ SZURGYI ZSUZSANNA képesítés nélküli könyvtáros—népművelő 1979. szeptember 15-étől szülei szabadságra, illetőleg GYES-re távozott. Munkakörét SZAUTNER FERENCNÉ töltötte be, aki 1979. szeptember 15-én lépett a múzeum állományába. 1979. június 15-én megvált a múzeumtól SZVEZSÉNYI LÁSZLÓ ornitológus-muzeológus. Ezt a munkakört 1979. november 1-vel töltötte be BARTA ZOLTÁN ornitológus preparátori besorolásba, de lényegében muzeológusi feladatok ellátására. SZVEZSÉNYINÉ NAGY ÉVA 1980. április 1-vel ugyancsak szülei szabadságra, illetőleg GYES-re távozott, munkakörét SZAUTNER FERENCNÉ töltötte be. PIEDL ANDRÁS 1979. június 15-én lépett be takarítóként, majd KASPER JÁNOSNÉ takarító 1979. szeptember 1-vel megvált a múzeumtól. Időszaki főfoglalkozásuként (bérmegtakarítás terhére), DOBOS EDIT (1978. okt. 1-től 1978. dec. 31.), PÁL ATTILÁNÉ (1980. március 16-tól 1980. július 23.), DEÁK BÁRDOS PÉTER (1980. október 15-től 1980. december 31-ig) dolgoztak még intézményünknel kisegítő preparátori minőségben.

Itt kell megemlíteni, hogy DR. TÓTH SÁNDOR 1978. március 15-től 1980. július 31-ig a Bakonyi Természettudományi Múzeum vezetése mellett ellátta a megyei múzeumigazgatói teendőket is úgy, hogy munkaidejének nagyobbik felét a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóságon töltötte el.

Állományon kívüli tiszteletdíjasként (nyilvántartási keretből) az alábbi személyek tevékenykedtek intézményünknel a három év alatt elsősorban könyvtárosi munka végzésével: AMBRUS MIKLÓS (1978. január 1-től 1978. december 31-ig), KORMOS MIHÁLYNÉ (1978. január 1-től 1980. december 31-ig), DR. KÖSZEGHY MIKLÓS NÉ (1980. szeptember 15-től 1980. december 31-ig).

A Bakonyi Természettudományi Múzeum 1980. december 31-én 12 állandó dolgozóval rendelkezett (plusz 2 fő GYES-en). Részletezve:

Barta Zoltán ornitológus, preparátori besorolásban

Csiby Mária zoológus-muzeológus

Galambos István botanikus-muzeológus

Dr. Gyarmathy Istvánné teremőr

Harmat Beáta népművelő zoológus-muzeológus

Havasi Istvánné preparátor

Hermann Julianna gondnok-teremőr

Ilosvay György zoológus-muzeológus

Jagudits Mihályné preparátor

Piedl Andrásné takarító

Radicsné Szurgyi Zsuzsanna (GYES-en)

Szautner Ferencné gazdasági előadó

Szvezsényiné Nagy Éva (GYES-en)

Dr. Tóth Sándor múzeumigazgató

A Bakonykutatók száma folyamatosan emelkedett, főleg entomológusok bekapcsolódásával. A korábbi időszakhoz képest eredménynek számít, hogy néhány azelőtt gazdátlan rovarcsoporttal való foglalkozásra is akadtak vállalkozók, főleg a fiatalok köréből. E téren még további szervező munkára lesz szükség.

1978—1980-ban végzett munka

A korábbi gyakorlatnak megfelelően továbbra is nyilvántartjuk a Bakony-kutatásban részt vevőket, évente megjelentetjük sokszorosított formában a kutatók jegyzékét, az általuk művelt témákat és röviden kitérünk eredményeikre is. Ezáltal lehetővé válik az, hogy a programban részt vevők tudjanak egymásról, ismerjék egymás munkáját, szükség esetén legyen kihez fordulniuk problémáikkal. A továbbiakban főtémák szerinti csoportosításban felsoroljuk „A Bakony természeti képe” program keretében 1978 és 1980 között tevékenykedő munkatársakat. Helykímélés miatt a témákat nem évenkénti bontásban, hanem a három évre összefoglalóan ismertetjük. Ha a téma nem az egész periódusban szerepelt, akkor ezt zárójelben feltüntetjük.

„A BAKONY ŐSNÖVÉNYEI (PALEOBOTANIKA)” főtémán belül 1 kutató 1 téma feldolgozását végezte:

Horváth Ernő (ig.-helyettes, Savaria Múzeum, Szombathely)

A Bakony és körzetének paleobotanikai kutatása (1978). A Bakony ősnövényvilágának kutatása.

„A BAKONY ŐSÁLLATVILÁGA (PALEOZOOLOGIA)” főtémán belül 4 kutató 5 téma feldolgozását végezte:

Bubics István (geológus, METRO Beruházási Vállalat, Budapest): A várpalotai Szabó-bánya védett területének faunisztikai feldolgozása (1978, 1980). A tapolcai miocén mészkőképződmények vizsgálata (1979).

Dr. Kordos László (paleontológus, tudományos munkatárs, Magyar Állami Földtani Intézet, Budapest): A Bakony gerinces ősmaradványai (1980).

Dr. Mihály Sándor (paleontológus, tudományos munkatárs, Magyar Állami Földtani Intézet, Budapest): A Bakonyi Természettudományi Múzeum ősmaradvány-gyűjteményének rendezése, katalógus készítése, anyaggyűjtés.

Dr. Mihály Sándorné Gombos Ildikó (geológus technikus, Magyar Állami Földtani Intézet, Budapest): A Bakonyi Természettudományi Múzeum geológiai gyűjteményének rendezése (dr. Mihály Sándorral).

„A BAKONY TERMÉSZETI FÖLDRAJZA (GEOMORFOLÓGIA)” főtémán belül 4 kutató 6 téma feldolgozását végezte:

Eszterhás István (tanár, Isztiméri Általános Iskola): A Keleti-Bakony karsztjelenségei (1979—1980).

Dr. Tóth László (tanár, igazgató, 3. sz. Általános Iskola, Veszprém): A Bakony éghajlattani vizsgálata, a környezetvédelem és az éghajlati tényezők alakulása közötti összefüggések (1978). Az éghajlati adottságok hatása a Bakony ősbükkösei elhelyezkedésében (1979). A Bakony hegység éghajlatának kutatása (1980).

Futó János (egyetemi hallgató, ELTE, Természettudományi Kar, Budapest): 1. Karsztos mélyedések (víznyelők, dolinák) kőzettani vizsgálata a Hárskúti-fennsík. 2. A kőzethatár szerepe a Kab-hegy víznyelőinek kialakulásában (1980).

Dr. Veress Márton (tanár, 1. sz. Általános Iskola, Siófok): A Bakony barlangjainak kutatása (1978—1979). A Hárskúti-fennsík és a Kab-hegy karsztjának vizsgálata (1980).

„A BAKONY NÖVÉNYTAKARÓJA (BOTANIKA)” főtémán belül 10 kutató 22 téma feldolgozását végezte:

Dr. Facsar Géza (egyetemi adjunktus, Kertészeti Egyetem Növénytani Tanszék és Botanikus Kert, Budapest): 1. A Bakony és a Balaton-felvidék rózsá- (Rosa) flórájának florisztikai, rendszertani és növényföldrajzi kutatása. 2. Etnobotanikai vizsgálatok. 3. Florisztikai adatok a virágos növények köréből.

Galambos István (muzeológus, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc): A Bakony flórájának kutatása (1978). 1. A Bakony flórájának kutatása virágos növények és mohok vonatkozásában. 2. Farkasgyepűi bükkös ökoszisztéma-kutatások. 3. Közép-európai flóratérképezéssel kapcsolatos adatfeldolgozás a Bakonyra vonatkozóan (1979). 1. Florisztikai gyűjtés a Bakony területéről: virágos növények, mohák. 2. Kiegészítés a Bakony botanikai bibliográfiájához 1965—1980. 3. Veszprém megyei arboretumokkal kapcsolatos kutatások. 4. Mohok szerepe a farkasgyepűi bükkös ökoszisztémában. 5. Közép-európai flóratérképezés: bakonyi adatok (1980).

Galambos Istvánné (tanár, Általános Iskola, Csetény): A Bakony hegység mikrogombáinak gyűjtése és feldolgozása (1979—1980).

Kiss Tamás (muzeológus, Savarai Múzeum, Szombathely): A gyümölcsösök és erdőtársulások epiphyton zuzmóvegetációja (1979). A Balaton-felvidék gyümölcsöseinek és erdőtársulásainak epiphyton zuzmóvegetációja (1980).

Dr. Szabó István (egyetemi tanársegéd — egyetemi adjunktus, Agrártudományi Egyetem, Keszthely): A Keszthelyi-hegység és környékének florisztikai, növényföldrajzi, növényökológiai és cönológiai vizsgálata, tekintettel a természetvédelmi lehetőségekre.

Dr. Terpó András (egyetemi tanár, igazgató, Kertészeti Egyetem Növényteni Tanszék és Botanikus Kert, Budapest): Florisztikai és rendszertani kutatások a Bakonyban.

Terpó Andrásné dr. Pomogyi Magda (egyetemi adjunktus, kertészeti Egyetem Növényvédelmi Tanszék, Budapest): 1. Környezetszennyeződési vizsgálatok a Bakonyban. Terepszennyeződés hatása a növényállományokra. 2. Biológiai szennyeződésvizsgálatok, gyomnövények terjedése a Bakony területén (1978—1979).

Dr. Tóth Sándor (tudományos munkatárs, Agrártudományi Egyetem, Gödöllő): A Bakony mikroszkópikus gombáinak kutatása.

Dr. Uherkovich Gábor (magánkutató, Pécs): A Fekete-hegy Kerek-tava limnológiai-algológiai vizsgálata. A Zalaszántó határában levő Kovácsi-hegy Vad-tava hidrobiológiai kutatása (1978). A Bakony-vidék tőzegmohás lápjainak hidrobiológiai kutatása (1979). A Zalaszántó melletti Kovácsi-hegy bazaltplatója tőzeghalomlápja algavegetációjának kutatása (1980).

Vida László (magánkutató, Győr): A Bakony kovamoszatainak (Diatomaceae) kutatása (1978—1979).

„A BAKONY ÁLLATVILÁGA (ZOOLOGIA)” főtémán belül 54 kutató 82 téma vizsgálatát végezte:

Alexiné Marián Orsolya (tanár, Általános Iskola, Pusztaszer): A Bakony hegység herpetológiai kutatása (faunisztikai és ökológiai vizsgálatok).

Ádám László (preparátor, Természettudományi Múzeum Állattára, Budapest): Bogarak gyűjtése a Balaton-felvidéken, az anyag preparálása (1978). Bogarak kutatása: Melolonthidae, Lucanoidae, Dytiscidae, Haliplidae, Gyrinidae és Physodidae családok (1979). A Bakony lemezescsápúinak (Lamellicornia) faunisztikai kutatása (1980).

Bali József (biológus, tanár, Szilágyi E. Általános Iskola, Veszprém): 1. A Bakony bogár- (Coleoptera-) faunájának gyűjtése, vizsgálata, különös tekintettel a cincérekre. 2. Herpetofaunisztikai kutatások Veszprém város területén (1979). Herpetológiai megfigyelések a Bakonyban, különös tekintettel Veszprém környékére (1980).

Barta Zoltán (preparátor, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc): 1. A Déli-Bakony orniszának vizsgálata. 2. A Bakony hegység ornitofaunájának, a madarak mozgalmainak megfigyelése. 3. Gyűrűzési munkák végzése, vonuláskutatási adatok gyűjtése (1979—1980).

Berczi Lajos (tanuló, Szerb Antal Gimnázium, Budapest): A Bakony Ichneumonidae faunájának kutatása (1979—1980).

Dr. Bürgés György (egyetemi adjunktus, Agrártudományi Egyetem Növényvédelmi Intézete, Keszthely): A Keszthelyi-hegység nagylepke-faunisztikai vizsgálata (1980).

Csiby Mária (muzeológus, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc): A Bakony entomológiai kutatása (1978). 1. A Bakony Diptera faunájának kutatása. 2. A Bakony Odonata faunájának kutatása (1979—1980).

Dr. Dévai György (egyetemi docens, KLTE Ökológiai Tanszéke, Debrecen): A Balaton és vízgyűjtő területe, illetőleg a Bakony hegység szitakötő- (Odonata) és árvaszúnyog- (Chironomidae) faunájának kutatása taxonómiai, vízminőségi és anyagforgalmi szempontokból (1980).

Dietzel Gyula (magánkutató, MN Erdőgazdaság Erdészete, Herend): A Márkó—

Ürkút—Csehbánya—Hárskút körzet lepidopterológiai (faunisztika, fenológia, etológia) és odonatológiai (faunisztika) kutatása (1978—1980). Cerambycidae (1980).

Eszterhás István (tanár, igazgatóhelyettes, Isztimér, Általános Iskola): Az Alba-Regia-barlang faunájának tanulmányozása, gyűjtés, élelmódmegfigyelés (1978). Barlangkutatás a Keleti-Bakonyban.

Fazekas Imre (tanár, Fürst Sándor úti Általános Iskola, Komló): 1. A Keleti-Bakony nagylepke-faunájának faunisztikai, ökológiai és állatföldrajzi vizsgálata. 2. A Bakony Zygaenidae és Eupithecini faunájának vizsgálata.

Dr. Gallé László (adjunktus, JATE Állattani Tanszéke, Szeged): Faunisztikai és ökológiai vizsgálatok a Bakony hangya- (Formicoidae) faunáján.

Gyulai Gábor (tanár, V. sz. Általános Iskola, Érd): Ízeltlábúak gyűjtése és feldolgozása (1979). Lepkék (Lepidoptera) és levéldarazsak (Tenthredinidae) gyűjtése, feldolgozása (1980).

Harmat Beáta (egyetemi hallgató, JATE, Szeged — muzeológus, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc): A Bakony hegység Heteroptera faunájának vizsgálata (1980).

Herczig Béla (növényvédelmi mérnök, Komárom megyei Növényvédő és Agrokémiai Állomás, Tata): A Keszthelyi-hegység nagylepke-faunisztikai vizsgálata (1980).

Dr. Horvatovich Sándor (muzeológus, Janus Pannonius Múzeum Természettudományi Osztálya, Pécs): A Bakony hegység területén működő fénycsapdák bogáranyagának feldolgozása.

Ilosvay György (muzeológus, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc): 1. A Bakony herpetofaunájának kutatása. 2. Néhány talajlakó csoport vizsgálata a Bakonyban (1978). A Bakony Isopoda, Diplopoda, Chilopoda faunájának kutatása (1979—1980). Halak gyűjtése a Bakonyban (1980).

Jagudits Mihályné (preparátor, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc): A zirci arborétum pókfaunájának kutatása (1978). Pókok gyűjtése a Bakony területén (1979—1980).

Jámbor Attila (magánkutató, Várpalota): 1. A Várpalota környéki tavak vízimadár-mozgalmának megfigyelése. 2. Az inotai erdő vadállományának megfigyelése (1980).

Józan Zsolt (tanár, Mernye, Általános Iskola): A Bakony hegység Apionidae faunájának vizsgálata (1980).

Kalivoda Béla (tanuló, Szerb Antal Gimnázium, Budapest): A Bakony kabóca- (Homoptera) faunájának kutatása (1980).

Dr. Keve András (magánkutató, Budapest): A Bakony madárfaunájának kutatása.

Koloszár András (kerületvezető erdész, Herendi Erdészeti): A Bakony hegység Cerambycidae faunájának kutatása (1980).

Kovácsné Murai Éva (főmuzeológus, TTM Állattára, Budapest): A Bakony gerinces állataiban élősködő galandférgek (Cestodes) ökológiai kutatása, különös tekintettel a farkasgyepűi bükkös férgeire (1978). A Bakony kisemlőseinek belső élősködő férgei, a farkasgyepűi ősbükkös kisemlőseinek populációdinamikai és helmitológiai vizsgálata (1979—1980).

Lázár Péter (magánkutató, Városföld): A Bakony emlősfaunájának kutatása bagolyköpet-vizsgálatokkal és megfigyeléssel, különös tekintettel a kisemlősökre (1979—1980).

Dr. Mahunka Sándor (az Állattár vezetője, TTM Budapest): A Bakony talaj- és parazitaatkáinak kutatása.

Dr. Marián Miklós (tudományos főmunkatárs, MTA Tiszakutató Bizottsága, Szed): A Bakony hegység herpetológiai kutatása (faunisztikai és ökológiai vizsgálatok).

Dr. Medvegy Mihály (orvos, Komárom megyei Kórház, Tatabánya): A Bakony bogár- (Coleoptera) faunájának kutatása, bogarak gyűjtése és fényképezése.

Dr. Mészáros Ferenc (muzeológus, TTM Állattára, Budapest): A Bakony hegység gerinces állataiban élősködő fonálférges (Nematoidea) ökológiai kutatása (1978). A Bakony kisemlősökének élősködő férgei, a farkasgyepűi ősbükkös kisemlősöknek populációdinamikai és helmitológiai vizsgálata (1979—1980).

Orosz András (magánkutató, Budapest): A Bakony és a Balaton-felvidék kabóca- (Homoptera) faunájának kutatása.

Dr. Papp Jenő (tudományos főmunkatárs, TTM Állattára, Budapest): A Bakony gyilkosfűrész- (Hymenoptera: Braconidae) faunájának kutatása.

Peregovits László (magánkutató — egyetemi hallgató, ELTE, Budapest): A Bakony nagylepke- (Macrolepidoptera) faunájának kutatása (1978). A Tapolcai-medence és a Bakonyalja nagylepke- (Macrolepidoptera) faunájának kutatása (1979).

Dr. Pintér István (magánkutató, Keszthely): A Bakony malakológiai (csigászati) kutatása.

Podlussány Attila (magánkutató, Budapest): A Bakony Apionidae (cickányormányosok), Attelabidae (eszelenyek) és Curculionidae (ormányos bogarak) családjaik kutatása.

Podlussány Lajos (magánkutató, Budapest): A Balaton-felvidék nappalilepkefaunájának kutatása.

Dr. Rácz István (tanár, Földes Ferenc Gimnázium, Miskolc): A Bakony hegység Orthoptera faunájának vizsgálata.

Dr. Rékási József (tanár, Hunyadi János Gimnázium, Bácsalmás): 1. A Bakony vadmadarain élő tolltetvek (Mallophaga) vizsgálata. 2. A Bakony magevő madarainak táplálkozásbiológiai (bromatológiai) vizsgálata. 3. A pannonhalmi arborétum madártani vizsgálata.

Dr. Rézbányai László (magánkutató, Luzern, Svájc): Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony nagylepkefaunáján.

Ronkay László (egyetemi hallgató, ELTE, Budapest — muzeológus, TTM Állattára, Budapest): A Tapolcai-medence és a Bakonyalja lepkefaunájának faunisztikai és állatföldrajzi vizsgálata.

Rozner István (magánkutató, Budapest): A Balaton-felvidék bogár- (Coleoptera) faunájának kutatása, a Silphidae (dögbogarak) és Scarabaeidae (ganéjtűró bogarak) családok feldolgozása a Bakony területén (1978—1980). Histeridae és Chrysomelidae családok gyűjtése (1980).

Dr. Sáringer Gyula (tudományos tanácsadó, Növényvédelmi Kutató Intézet La-

boratóriuma, Keszthely): A Keszthelyi-hegység kabóca- (Homoptera) faunájának kutatása.

Simonyi Sándor (magánkutató, Budapest): Nagylepkék (Macrolepidoptera) kutatása a Balaton-felvidéken (1979—1980).

Szabóky Csaba (magánkutató, Budapest): A Bakony molylepkefaunájának kutatása.

Szalóky Dezső (egyetemi hallgató, ELTE — tanár, ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Iskolája, Budapest): A Bakony bogár- (Coleoptera) faunájának kutatása (elsősorban a Diversicornia és Heteromera csoportok).

Szécsényi Lajos (magánkutató, Budapest): Lepkék gyűjtése a Balaton-felvidéken.

Szitta Tamás (természetvédelmi területkezelő, OTVH Bükki Nemzeti Park, Miskolc): A Bakony gerinces (Vertebrata) faunájának kutatása (1978). A Bakony hal-faunájának kutatása (1979—1980).

Szevsényi László (muzeológus, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc — környezetvédelmi főelőadó, Komárom megyei Tanács V. B. ÉKV Osztálya, Tatabánya): A Bakony madárfaunájának kutatása (1978—1979). 1. A kenderike fészkelési viszonyai a Bakonyban. 2. Az Északi-Bakony ornitológiai és faunisztikai vizsgálata (1980).

Dr. Tapfer Dezső (egyetemi adjunktus, Semmelweis Orvostudományi Egyetem, Budapest): A Keleti-Bakony madárvilágának kutatása (1978). A Déli-Bakony madárvilágának kutatása (1979). A Keleti-Bakony, a Felsőnyirádi- és a Széki-erdő ornitológiai kutatása (1980).

Tóth József (tanár, 28. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet, Budapest): 1. A Balaton-felvidék lepke- (Lepidoptera) faunájának kutatása. 2. Levélatkák gyűjtése és határozása.

Dr. Tóth László (muzeológus, TTM Állattára, Budapest): A Bakony Coleoptera-faunájának vizsgálata, kiemelten: Staphylinidae (holyvák) (1978). A farkasgyepűi Fagetum ökoszisztéma talajszintje carnivor Coleopteráinak vizsgálata (1979). Farkasgyepű: Fagetum project, kiegészítő vizsgálatok (1980).

Dr. Tóth Sándor (muzeumigazgató, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc): 1. A Bakony kétszárnyú (Diptera) faunájának kutatása. 2. A Bakony Odonata-faunájának kutatása.

Dr. Ujhelyi Sándor (magánkutató, Budapest): A Bakony kérész- (Ephemeroptera), álkérész- (Plecoptera), recésszárnyú- (Neuroptera) és tegzes- (Trichoptera) faunájának kutatása.

Dr. Vásárhelyi Tamás (muzeológus, TTM Állattára, Budapest): A Bakony poloskáinak (Heteroptera) faunisztikai és ökológiai kutatása, különös tekintettel a kéregpoloskákra (Aradidae).

Zombori Lajos (muzeológus, TTM Állattára, Budapest): A Bakony levéldarázsszalkatú (Symphyta) faunájának kutatása.

„A BAKONY TERMÉSZETVÉDELMI OBJEKTUMAI” főtémán belül 4 kutató 4 téma feldolgozását végezte:

Csiby Mária (muzeológus, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc): A Bakony természeti értékeinek kutatása (1979—1980).

Galambos István (muzeológus, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc):
A Bakony természeti értékeinek kutatása (1978, 1980).

Dr. Szabó István (egyetemi tanársegéd — egyetemi adjunktus, Agrártudományi Egyetem, Keszthely): A Keszthelyi-hegység és környékének természeti értékei (1979—1980).

Dr. Tóth Sándor (múzeumigazgató, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc):
A Bakony természeti értékeinek kutatása.

1978—1979—1980-ban tehát összesen 6 fő témán belül 77 kutató 120 téma vizsgálatát végezte.

Publikációs tevékenység

Az 1978. január 1-től 1980. december 31-ig terjedő időszak publikációk tekintetében termékenynek nevezhető, mind az elkészült tanulmányok, mind a tanulmányok megjelenése tekintetében.

„A Bakony természettudományi kutatásának eredményei” c. sorozatunk 4 füzetét jelent meg, 30 A/5 ív terjedelemben.

Bubics István: A Balaton-felvidék metamorf képződményeinek földtani-kőzettani felépítése, 10—1977.

Dr. Keve András—Dr. Tapfer Dezső: A Balaton-felvidék madárvilága, 11—1978.

Dr. Rézbányai László: Az Északi-Bakony nappali nagylepkefaunája. 12—1979.

Dr. Tóth Sándor: A Bakony hegység szitakötő-faunája (Insecta: Odonata), 13—1980.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, Természettudomány 3 kötete látott napvilágot a három év alatt, 13—1978, 14—1979, 15—1980. A három kötetben összesen 60 dolgozat jelent meg, 77 A/5 nyomdai ív terjedelemben.

Gyűjteménygyarapítás

A Bakonyi Természettudományi Múzeum gyűjteménye a három év alatt tovább gyarapodott. A gyarapodás intenzitása nagyjából az előző időszakéhoz volt hasonló, részletezve az alábbiak szerint alakult:

Geológiai gyűjtemény	957 db
Botanikai gyűjtemény	3 255 db
Ebből virágos növény	2 385 db
virágtalan növény	870 db
Zoológiai gyűjtemény:	
Rovargyűjtemény	26 875 db
Egyéb gerinctelen anyag	11 418 db
Gerinces anyag	338 db
Fotógyűjtemény	972 db
Adattári anyag	1 704 db
Könyv	535 db

Az alábbiakban felsoroljuk azokat, akik a három év alatt gyarapították gyűjteményeinket (beleértve a Bakonyi Természettudományi Múzeum dolgozóit is). Az összeállításnál törekedtünk pontosságra, kimutatásunk azonban bizonyára nem teljes,

elsősorban a szekrénykataszteri anyagnál (pl. rovargyűjtemény). A geológiai gyűjtemény revíziója során kerültek elő régebbi leltározatlan tárgyak, melyek 1979-ben lettek beletárolva, tehát most jelentkeztek gyarapodásként (pl. Vigh Gusztáv gyűjtése).

GEOLÓGIAI GYŰJTEMÉNY

Althoffer K.	4 db	Nagy József	1 db
Bán Ferenc	1 db	Papp János	1 db
Bonyhádi	4 db	Papp Jenő	3 db
Bubics István	59 db	Pálfi Béla	2 db
Cuppon Béla	2 db	Pataky Károly	13 db
Frech Miklós	105 db	Reményi Antal	2 db
Földi János	1 db	Szalay Miklós	61 db
Galambos István	10 db	Topál György	6 db
Hadnagy László	1 db	Tóth Sándor	38 db
Horváth Ernő	125 db	Vadász Ferenc	2 db
Isaszegi János	2 db	Vigh Gusztáv	422 db
Lélek Ernő	1 db	Zenkovitz Csaba	7 db
Magyar András	2 db	Báthory József	3 db
Molnár László	6 db	Dornyai Béla	73 db

BOTANIKAI GYŰJTEMÉNY

Barta Zoltán	13 db	Sipos Imre	1 db
Galambos István	2820 db	Szabó István	55 db
G. Fonyódy Katalin	64 db	Szurgyi Zsolt	218 db
Kasper Ágota	16 db	Tóth Sándor	67 db
Kormos Mihály	1 db		

ROVARGYŰJTEMÉNY

Ádám László	517 db	Podlussány Lajos	2082 db
Bali József	620 db	Rozner István	1626 db
Berczi Lajos	622 db	Sipos Imre	25 db
Csiby Mária	5736 db	Szabóky Csaba	1380 db
Dietzel Gyula	410 db	Szalóky Dezső	479 db
Havasi Istvánné	1535 db	Szécsényi Lajos	374 db
Kalivoda Béla	156 db	Szurgyi Zsuzsa	302 db
Kasper Ágota	660 db	Tóth József	446 db
Medvegy Mihály	94 db	Tóth László	386 db
Nagy Éva	34 db	Tóth Sándor	6000 db
Orosz András	1660 db	Wéninger Tibor	25 db
Podlussány Attila	1706 db		

EGYÉB GERINCTELEN ANYAG

Ilosvay György	8202 db	Kasper Ágota	3216 db
----------------	---------	--------------	---------

GERINCES GYŰJTEMÉNY

Árpás Károly	1 db	Marián Miklós	24 db
Bali József	2 db	Marián Orsolya	7 db
Barta Zoltán	4 db	Máj Ferenc	13 db
Bognár Zoltán	1 db	Molnár József	1 db
Cseresznyés Csaba	1 db	Nagy Éva	1 db
Dornyai Béla	6 db	Nagy Lóránt	1 db
Éry Kinga	1 db	Ottó Péter	4 db
Fillinger Antal	1 db	Pásztor Gábor	1 db
Galambos István	2 db	Siffer Sándor	1 db

Hadnagy László	2 db	Sipos Imre	29 db
Hegedűs Ferenc	1 db	Stadler András	1 db
Horváth Attila	2 db	Szitta Tamás	33 db
Ilosvay György	128 db	Szvezsényi László	25 db
Jely Gusztáv	1 db	Takács Zoltán	1 db
Kasper Jánosné	1 db	Tóth Sándor	9 db
Laczkó Dezső	3 db	Tunner György	2 db
Lendl-féle hagyaték	6 db	Varga Zoltán	2 db
Maász János	2 db	Wolf Ernő	2 db

1978—1980 folyamán az alábbi kutatók végeztek jelentősebb feldolgozó (meghatározó-anyagrendező) munkát a múzeum gyűjteményeiben (zárójelben tevékenységük tárgyát tüntettük fel):

Ádám László (rovargyűjtemény: Coleoptera)
 Barta Zoltán (gerincesgyűjtemény: Aves, Mammalia)
 Berczi Lajos (rovargyűjtemény: Hymenoptera)
 Csiby Mária (rovargyűjtemény: Diptera, Odonata)
 Fazekas Imre (rovargyűjtemény: Lepidoptera)
 Galambos István (botanikai gyűjtemény)
 Harmat Beáta (rovargyűjtemény: Heteroptera)
 Dr. Horvatovich Sándor (rovargyűjtemény: Coleoptera)
 Ilosvay György (gerinces gyűjtemény: Amphibia, Reptilia),
 (gerinctelen gyűjtemény: Isopoda, Diplopoda, Chilopoda)
 Jagudits Mihályné (gerinctelen gyűjtemény: Arachnoidea)
 Horváth Ernő (geológiai gyűjtemény)
 Józán Zsolt (rovargyűjtemény: Hymenoptera)
 Dr. Marián Miklós (gerinces gyűjtemény: Amphibia, Reptilia)
 Dr. Mihály Sándor (geológiai gyűjtemény)
 Dr. Mihály Sándorné (geológiai gyűjtemény)
 Dr. Medvegy Mihály (rovargyűjtemény: Coleoptera)
 Orosz András (rovargyűjtemény: Homoptera)
 Dr. Papp Jenő (rovargyűjtemény: Hymenoptera)
 Dr. Pintér István (puhatestű gyűjtemény: Gastropoda)
 Peregovits László (rovargyűjtemény: Lepidoptera)
 Podlussány Attila (rovargyűjtemény: Coleoptera)
 Podlussány Lajos (rovargyűjtemény: Lepidoptera)
 Ronkay László (rovargyűjtemény: Lepidoptera)
 Rozner István (rovargyűjtemény: Coleoptera)
 Szabóky Csaba (rovargyűjtemény: Lepidoptera)
 Szalóky Dezső (rovargyűjtemény: Coleoptera)
 Szvezsényi László (gerinces gyűjtemény)
 Tóth József (rovargyűjtemény: Lepidoptera)
 Dr. Tóth László (rovargyűjtemény: Coleoptera)
 Dr. Tóth Sándor (rovargyűjtemény: Diptera)
 Dr. Ujhelyi Sándor (rovargyűjtemény: Ephemeroptera, Plecoptera, Neuroptera,
 Trichoptera)
 Zombori Lajos (rovargyűjtemény: Symphyta)

Összefoglalás

„A Bakony természeti képe” kutatóprogram 1978—1980-ig tartó szakaszában az előző időszakhoz hasonlóan, a már korábban kialakult keretek között folyt tovább. A kutatásban részt vevők száma folyamatosan emelkedett annak ellenére, hogy a három év alatt elég sokan kimaradtak a programból.

Az időszak fontos eseménye volt a hetedik és a nyolcadik Bakony-kutató ankét, ahol a program résztvevői beszámoltak kutatási eredményeikről.

Tovább folytatódott az előző időszakban beindított intenzív madárvédelmi tevékenység „A Bakony madárvilágának szervezett védelme” c. program.

Jelentős előrelépés történt a Bakony-kutatás eredményeinek publikálásában, melyet a hazai és külföldi tudományos körök is egyre jobban igényelnek. Az időszak alatt a múzeumi évkönyv 3 természettudományi kötete, „A Bakony természettudományi kutatásainak eredményei” sorozat 4 füzete jelent meg, összesen 107 A/5 nyomdai ív terjedelemben.

Túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy „A Bakony természeti képe” kutatóprogram virágkorát éli, folytatása feltétlenül indokolt, nagyjából a jelenlegi keretek között. A programba bekapcsolódók száma jelentősen nem növelhető (szakemberhiány), de a kutatások támogatására szolgáló összeg növekedése sem várható a közeljövőben. Reális célként a jelenlegi szint tartását tűzhetjük ki.

A program bázisa továbbra is a Bakonyi Természettudományi Múzeum. A múzeum az elmúlt három év során alapterületben bővült, az előzőnél nagyobb és korszerűsített állandó kiállítása van, melyet évente 100 ezer látogató keres fel. Az intézmény tudományos kutatómunkája mellett fokozódó mértékben előtérbe kerül és egyre intenzívebbé válik a közművelődési munka, melyet ma már egy külön e célra szolgáló közművelődési terem is segít.

A múzeumbővítés tekintetében a jövőre nézve kilátásaink nem kedvezőek. A korábban beígért helyiségek átadására valószínűleg a jövőben sem kerülhet sor, mert felmerült a lehetősége egy, az egész volt apátsági épület sorsát érintő akadémiai intézet szervezésének. Amennyiben ez a terv megvalósul, akkor ez a múzeum jelenlegi elhelyezésében is változást hozhat.

IRODALOM — LITERATUR

- PAPP J. (1964): A Bakony természeti képe, I. Beszámoló a Bakony természettudományi kutatásának első három évéről (1962—1964). Bericht über das Programm „Naturlandschaftsbild des Bakony” 1962—1964. — A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 2. p. 391—421.
- PAPP J. (1968): A Bakony természeti képe, II. Beszámoló a Bakony természettudományi kutatásáról (1965—1967). Bericht über die naturwissenschaftliche Forschung im Bakony, 1965—1967. — A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. Mitteilungen der Museen des Komitatus Veszprém, 7. p. 23—30.
- TOTH S. (1973): A Bakony természeti képe, III. Beszámoló a Bakony természettudományi kutatásáról (1968—1971). Das Naturbild des Bakony-Gebirges III. Bericht über die Naturwissenschaftliche Forschung des Bakony-Gebirges, 1968—1971. — A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. Mitteilungen der Museen des Komitatus Veszprém, 12, p. 5—11.
- TOTH S. (1979): A Bakony természeti képe, IV. Beszámoló a Bakony természettudományi kutatásáról (1972—1974). Das Naturbild des Bakony-Gebirges IV. Bericht über die Naturwissenschaftliche Forschung des Bakony-Gebirges, 1972—1974. — A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. Mitteilungen der Museen des Komitatus Veszprém, 13.
- TOTH S. (1980): A Bakony természeti képe, V. Beszámoló a Bakony természettudományi kutatásáról (1975—1977). Das Naturbild des Bakony-Gebirges V. Bericht über die Naturwissenschaftliche Forschung des Bakony-Gebirges, 1975—1977. — A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. Mitteilungen der Museen des Komitatus Veszprém, 15.
- TÓTH S. (1973): A negyedik Bakony-kutató ankét (Zirc, 1972. szeptember 26—27.) Die vierte Enquete der Bakony-Forschung (Zirc, am 26.—27. 9. 1972) — A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. Mitteilungen der Museen des Komitatus Veszprém, 12, p. 13—42.
- TÓTH S. (1975): Az ötödik Bakony-kutató ankét (Zirc, 1974. október 22—23.) — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc (sokszorosított kiadvány).
- TOTH S. (1976): Ankét a Bakony madárvilágának szervezett védelmére (Zirc, 1976. október 4.) — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc (sokszorosított kiadvány).

TOTH S. (1976): A hatodik Bakony-kutató ankét (Zirc, 1976. október 18.) — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc (sokszorosított kiadvány).

TOTH S. (1977): A II. bakonyi madárvédelmi ankét. (Zirc, 1977. október 17.) — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc (sokszorosított kiadvány)

TÓTH S. (1978): A hetedik Bakony-kutató ankét (Zirc, 1978. október 9.) — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc (sokszorosított kiadvány).

SZVEZSÉNYI L. (1978): A III. bakonyi madárvédelmi ankét. (Zirc, 1978. október 2.) — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc (sokszorosított kiadvány).

BARTA Z. (1979): A IV. bakonyi madárvédelmi ankét. (Zirc, 1979. november 14.) — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc (sokszorosított kiadvány).

TOTH S. (1980): A nyolcadik Bakony-kutató ankét (Zirc, 1980. október 25.) — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc (sokszorosított kiadvány).

„A Bakony természeti képe” sokszorosított kiadványai (az 1—7. kiadványt lásd Papp 1964-es és 1968-as, a 8—15. kiadványt lásd Tóth 1973. és 1980-as beszámolóinak irodalmi jegyzékében):

15. Kutatási témák „A Bakony természeti képe” keretében 1975 folyamán.

16. Kutatási témák „A Bakony természeti képe” keretében 1976 folyamán.

17. Kutatási témák „A Bakony természeti képe” keretében 1977 folyamán.

18. Kutatási témák „A Bakony természeti képe” keretében 1978 folyamán.

19. Kutatási témák „A Bakony természeti képe” keretében 1979 folyamán.

20. Kutatási témák „A Bakony természeti képe” keretében 1980 folyamán.

**DAS NATURBILD DES BAKONY-GEBIGES VI. BERICHT ÜBER
DIE NATURWISSENSCHAFTLICHE FORSCHUNG DES BAKONY-GEBIGES
IN DEN JAHREN 1978—1980**

Das Forschungsprogramm „Das Naturbild des Bakony-Gebirges“ fing vom Veszprémer Bakonyer-Museum organisiert im Jahre 1962 an. Über die Arbeit der ersten Periode des unter den kurzen Namen „Bakonyforschung“ bekannten Unternehmens berichtete der Anführer dieses Programmes Jenő PAPP (1964, 1968). Die wichtigeren Ergebnisse der Zeit von 1969—1977 gab Sándor TÓTH bekannt (1972, 1979, 1980).

Die bedeutenderen Ergebnisse der Zeit vom 1. 1. 1978 bis zum 31. 12. 1980 kann man folgendermassen zusammenfassen:

Das Programm lief in dem früher entstandenen Rahmen weiter. Die Zahl der sich mit Forschung Befassenden nahm etwas zu. Wichtiges Ereignis war das VII. und VIII. Enquete der Bakonyforschung, an der die Teilnehmer ihre Forschungsergebnisse bekanntgaben.

Nach dem Auszug des örtlichen Kindergartens im Jahre 1978 erhielt das Museum auch die Räume des ehemaligen Abteiappartements in denen auf einer grösseren Grundfläche und modernisiert die ständige Ausstellung eröffnet wurde und es kam auch zur Bildung neuer Arbeitsplätze.

Die in der vorherigen Zeitspanne in Bewegung gesetzte intensive Vogelschutz-tätigkeit wurde weiter geführt, alljährlich ausgewertet und belohnt.

Zu einem bedeutenden Vorschrift kam es beim Publizieren der Ergebnisse der Bakonyforschung. In der Zeitspanne erschienen 3 naturwissenschaftliche Bänder vom Jahrbuch des Museum, sowie 4 Hefte der Serie „Die Ergebnisse der naturwissenschaftlichen Forschung des Bakony-Gebirges“.

Die Bakonyforschung befindet sich heute in ihrer Blütezeit auf dem Gebiet der Forschung wie auch in der Veröffentlichung der Forschungsergebnisse. Das Weiterführen des Programmes scheint unter dem jetzigen Rahmen real. Zur Erweiterung der sich in die Forschung einschaltenden Fachleute stehen weder die Personal-noch die materiellen Bedingungen zur Verfügung.

Die Basis der Forschung bleibt auch weiterhin das Bakonyer Naturwissenschaftliche Museum, das die Forschung des Bakony-Gebietes organisiert und leitet. Es scheint, dass das Museum in der vergangenen Zeitspanne sowohl in der Grundfläche wie auch im Personalstand die Grössenordnung erreichte, die im Herstellungsplan des Museums festgelegt wurde. In dieser Hinsicht kann man in Zukunft nur mit einer minimalen Entwicklung rechnen.

A szerző címe (Anschrift des Verfassers):

Dr. TÓTH Sándor
H—8420 Zirc
Rákóczi tér 1.